

På spor i Norge

Det gik langsomt op for mig, hvad det var, jeg havde indladet mig på, og jeg blev sandt for dyden noget beklemt.

Af Jan Fyllgraf

I forbindelse med mit arbejde, var jeg i foråret på besøg hos en norsk kollega i Lalm – en lille by der ligger ca. 300 km nord for Oslo, mellem Otta og Vågamo.

Da vi senere på aftenen sad i festligt lag med andre nordmænd, drejede samtalen sig ind på jagt, og der blev fortalt mange spændende historier – historier, hvor hunde var en naturlig ingrediens. Jeg var klar over, at jeg var blandt rutinerede jægere og hundefolk, og havde ikke bidraget så meget til underholdningen, men på et tidspunkt – måske godt hjulpet på vej af et par store sjusser efter maden – synes jeg da lige jeg ville nævne, at jeg var den stolte ejer af en Rhodesian Ridgeback. Jeg ved ikke lige, hvad jeg havde forventet, men det blev kun til et par overbærende smil, hvilke jeg tolkede som ”jamen, det er da godt for dig, men hvad har det med sagen at gøre”, så jeg holdt stædigt fast og fortalte nu med stor iver og entusiasme om, hvordan jeg i april bestod den første sporprøve i Danmark, 400 m/3 timers spor – med 1. præmie, tag den! Nu følte jeg virkelig jeg havde fat i disse superjægere, og da de meget venligt foreslog, at jeg tog hunden med til Norge til sommer, hvor de så ville arrangere nogle sporprøver for mig, slog jeg resolut til, og sagde ja tak, og så blev der ikke talt mere Ridgeback den aften.

Efterfølgende gik det langsomt op for mig, hvad det var, jeg havde indladet mig på, og jeg blev sandt for dyden noget beklemt – var det nu også klogt sådan uden videre at have taget udfordringen op – hunden er jo kun et år og manden (undertegnede) i den anden ende af snoren, må vel også siges at være ganske rutineret, når det kommer til stykket. Men der blev ikke talt mere om det på turen, og jeg var overbevist om, at det sikkert var et udslag af høflighed fra mine værter side – det var sikkert allere-

de glemt.

Det var det ikke – nogle dage efter modtog jeg en mail fra min kollega, Egil, hvor han glædestrålende kunne fortælle, at der var arrangeret 3 prøver for mig i juli, ligesom han havde arrangeret et hytte til mig og hele familien i den uge – bordet fangede.

Det skal lige indskydes, at Egil er inkarneret jæger med jagttigheder i bl.a. Jotunheim Nationalpark. Han har været jæger siden han var 10 år og har i lige så lang tid opdrættet og avlet nogle af de bedste norske blodsporshunde (schweissshunde). I dag har han Norsk Elkhund og hans hvalpe er efterspurgt over hele Norge, blandt jægere. En at hans egne hunde er netop blevet godkendt til eftersøgning af bjørn, og Egil selv er godkendt

norsk dommer i spor, så man kan vist godt sige, at det er en rutineret herre indenfor jagt og sporarbejde.

Sommerferien oprandt og vi drog spændte af sted til Norge. Vi ankom torsdag den 9. juli, hvor vi mødtes med Egil. Han foreslog, at vi gik nogle ture med Bwana, så han kunne vænne sig lidt til de nye lugte og den norske natur, og så skulle vi ellers være klar søndag den 12. juli kl. 09, hvor vi skulle gå vores første spor.

Det var en noget nervøs hundefører, der vågnede kl. 0530 søndag morgen – tankerne svirrede rundt – bare vi nu ikke blev

Dommer Egil Skogum, Jan Fyllgraf og
"Bwana" (Izinja Winche's B'unfana)

helt til grin. Men jeg fik gået en lang tur med Bwana, og kl. 08 mødtes vi med Egil, det kørte med os op på fjeldet, hvor prøven skulle afvikles.

Da vi kom frem blev vi præsenteret for prøvelederen, Christian Volle, en ældre herre på over 70 år, og som Egil havde fortalt er en nulevende legende, når det kommer til sporarbejde og sporprøver. Han var bekendt med racen, men havde aldrig set dem arbejde, så han var meget

(Fortsættes på side 5)

(Fortsat fra side 4)

spændt – men umuligt så spændt som jeg.

Vi blev præsenteret for vores dommer og han forklarede kort at prøven var minimum 12 timer gammel og mindst 600 m lang. Sporet var lagt i en skov på fjeldet. Terrænet var noget anderledes end den danske skovbund vi var vandt til, og som en lille sidebonus, fortalte dommeren, at en elg med kalv havde strejft rundt i området umiddelbart før vi kom, så der kunne nok godt være lidt fært i luften. Men solen skinnede, og vi kunne vel lige så godt kaste os ud i det. Vi fik anvist et område inde i skoven, lidt væk fra stien, hvor vi holdt, og der skulle vi selv søge anskudsstedet op.

Bwana var meget tændt og klar på opgaven, og det var ingen sag for ham at få startet, og straks tog han retning direkte ind i skoven og op af fjeldet. Han arbejdede meget intens og koncentreret og på lidt over 10 min. kom vi fejlfri og uden problemer frem til "dyret", det var et lidt større løb end det vi plejer at finde – nemlig hele underbenet fra en elg. Det var en meget stolt fører, der blev lykønsket af dommeren – men også en meget svedig og forpustet fører – solen skinnede og det var meget varmt, sammenholdt med det noget ufremkommelige terræn og Bwanas, som sædvanlig, meget høje tempo – havde det været lidt af en prøvelse at følge med.

Men tilbage hos prøvelederen og alle de andre prøvedeltagere, kunne jeg nu fornemme en helt anden stemning omkring det at gå spor med en Ridgeback – nu var interessen pludselig enorm for at "se giraffen". Dommeren gennemgik prøven, og vi fik en 1. præmie og en ganske fin bedømmelse, hvor eneste kritiske bemærkning var "litt stort tempo".

Men det var ikke slut endnu. Fordi Bwana havde gået så godt, skulle den ud igen om aftenen – på fersksporsprøve. Jeg fik forklaret, at Bwana havde bestået første del for at blive godkendt norske sporhund (schweisshund), og nu skulle vi så gå ferskspor, som er anden del af prøven. Vi ville blive hentet

om aftenen kl. 2330 af dommeren, og så skulle vi ud og finde vildt.

Prøven går ud på, at man finder vildt – råvildt eller elg – går ind på dyret med hunden, og når så dyret flygter skal man følge det friske spor i op til en halv time – og det hele skal foregå uden, at hunden siger så meget som et piv – lige en konkurrence for en Ridgeback.

Kl. 2330 kom dommeren, og vi kørte op på fjeldet – vi skulle finde en elg. Efter en times tid var den der – ca. 300 m nede på en mark ved et skel, stod en elgko med kalv – vi kunne se den oppe fra en grusvej lidt oppe på fjeldet. Vi parkerede og jeg fik gjort Bwana klar – han fik selen på, og han virkede igen utrolig tændt. Først gik vi tilbage af stien for at komme i den rigtig vindretning og så begyndte vi at klatre ned af fjeldet for komme ned til markerne. Vi måtte passere høje hegn, hvor jeg bandede over at have valgt en så tung hund, men Bwana fandt sig i at blive kastet over hegnene uden at sige en lyd – også selv om vi passerede en fold med kreaturer, sagde han ingenting – det virkede som om han allerede havde fået færten af elgene, selv om der stadig var langt ned til dem. Han havde fået fært – men ikke af de elge

vi først havde set – for pludselig fik vi øje på en stor elgtyr, det lå i græsset mellem os og de to andre dyr – det var den, Bwana var tændt på. Det fik dommeren til at hviske til os, at vi bare skulle gå efter tyren i stedet. Samtidig kom det lige som en sidebemærkning, at hvis tyren vender sig i mod os, skal jeg straks slippe Bwana fri af linen – så skal han nok klare resten – tak for oplysningen! Det var sidste udkald for gode råd, for nu var vi 25–30 m fra dyret. Bwana var ude på 5-7 m line, og nu fik elgen øje på os, og til al held reagerede den som forventet, og satte straks i løb ned over marken. Nu startede selve sporarbejdet for os. Bwana var super tændt og koncentreret og han satte straks efter elgen. Det første stykke kunne vi følge sporet gennem højt græs, hvor det var meget synligt, men jeg kunne se at sporet ledte ned til et vandløb. Åh åh, hvordan ville det nu gå – Bwana kan kaldes meget, men vandhund er han ikke, han går gerne en kæmpe omvej bare for at komme uden om en fugtig plet på vejen. Men det havde han åbenbart glemt i sin iver efter at følge elgen, for han fortsatte uden videre ud i vandet – med føreren bagefter i vand til over støvlerne, og videre op på den anden side. Elgen er et meget stort og hurtigt dyr, og den var for længst forsvundet ud af vores synsfelt. Efter vandet kunne vi ikke umiddelbart se spor efter den mere. Men det jo derfor vi har en sporhund med, og Bwana lod sig da heller ikke bremse, men fortsatte ufortrødent op i skoven skiftevis med næsen i jorden og oppe i vinden. Da vi var kommet et par hundrede meter længere op, blev vi stoppet af et vildthejn. Bwana søgte op og ned langs hegnet, og kom hver gang tilbage til det samme sted – umiddelbart virkede det usandsynligt, at elgen havde krydset det høje hegn, men belært af tidligere sporarbejde, bestemte jeg mig for at stole på Bwana – havde heller ikke rigtig bedre bud selv – så han måtte endnu en gang smides over et højt hegn, og føreren måtte også elegant og yndefuldt kaste sin store krop over – godt det var om natten og

(Fortsættes på side 6)

(Fortsat fra side 5)

der ikke var tilskuere. På den anden side af hegnet blev vi hurtigt bekræftet i at det var den rigtige beslutning, idet Bwana straks fik færtten igen og fortsatte videre. Vi arbejdede os nu videre op gennem skoven, og efter yderligere et pænt stykke sporarbejde, gik det pludselig op for os, at vi ikke var alene – vi havde jo også en dommer med. Han stod et godt stykke længere tilbage og kaldte på os. Jeg stoppede Bwana, og han fik sin belønning, men det var han ikke tilfreds med – han ville have været videre, men prøven var slut og vi måtte hele turen tilbage til bilen – der var langt. Fra prøven startede ved bilen, og vi begyndte at bevæge os ind på dyret, og til prøven blev afsluttet var der gået en time – og der gik yderligere en halv time for at komme direkte tilbage til bilen. Under prøven havde jeg hverken fornemmelse af tid eller afstand på grund af den koncentration og intensitet, der blev arbejdet med.

Så var det tid for en øl og dommerens kommentarer. Endnu en gang blev vi rost – og fik en meget fin bedømmelse 7 ud af 10 point og en 1. præmie – ifølge dommeren et meget fint stykke arbejde. Kommentarerne var "Finner 3 dyr ut på kvelden. Går fint inn på dyrene og opfører sig flot ved syn af elg (tavs) – han er perfekt. På søk er hann litt stærk i bandet. Ivrig" lgen lidt for højt tempo.

**Finner 3 dyr ut på kvelden.
Går fint inn på dyrene og
opfører sig flot ved syn af
elg (tavs) – han er perfekt.
På søk er hann litt stærk
i bandet.**

Op så lige en forklaring på, hvorfor man skal slippe sin hund, hvis en elg går imod jægeren. Egil forklarede, at der hvert år bliver dræbt jagthunde af elg, fordi de ikke bliver sluppet. Hvis hunden er i snor eller line, agerer den ikke naturligt og hurtigt, og forventer at føreren gør noget – det betyder at elgen lynhurtigt kan dræbe hunden med dens forklove. Slippes den derimod, vil dens instinkter gøre, at den vil begynde

at kredse rundt om elgen – forvirre den – og til sidst vil elgen tage flugten.

Det var en stolt ekvipage, der kom tilbage til familien ved 3-tiden om natten og kunne fortælle, at nu var Bwana godkendt norsk eftersøgningshund.

**En hund som jobber intenst
hele sporet igjennem.
Fantastisk til at holde
koncentrasjonen oppe å har
et serdeles godt gjemytt.**

Så var der tid til at holde sommerferie – nu kunne vi bevæge os rundt i Norge med oprejst pande, og var der nogen der spurgte til Bwana – ja, så måtte man bare håbe, de havde god tid, for der var meget at fortælle – og jeg gjorde det gerne (børnene blev vist lidt trætte af det til sidst).

Som en afslutning på ferien havde Egil lige arrangeret en sidste prøve torsdag den 16. juli om aftenen. Han havde lagt et spor tidlig om morgenen, og vi skulle gå kl. 21. Det havde regnet tungt hele dagen, så der var ikke noget at se rent visuelt. Egil fortalte inden start, at han havde været omhyggeligt med at lægge et meget svært spor, og også et noget længere spor end 600 m. Han syntes, det var gået så godt de første gange, så nu ville han se, hvad vi kunne præstere under lidt mere vanskelige forhold.

Opstarten gik som sædvanlig fint, og i løbet af kort tid var vi på vej ud i et terræn, der var meget ufremkommeligt pga. væltede træer og meget kraftig stigninger. Egil havde ret – det var et meget svært spor og i starten går vi forkert to gange, men begge gange signalerede Bwana tidligt, at han var på vildspor, og begge gange gik vi retur i sporet til han igen fandt det rigtige. Der fra gik han et super spor, og vi kom frem til "dyret" uden yderligere svinkeærinder. For tredje gang på ferien blev vi modtaget og lykønsket af en dommer, der var oprigtig glad på vore vegne, og som var meget imponeret over, hvad en Ridgeback kan præstere i det der på disse breddegrader er paradedicplin for Norsk Elghund. Speci-

elt blev vi meget rost for vores arbejde, der hvor det gik galt. Det er der man kan se om en hund er egnet til sporhund fortæller Egil.

Det at han ikke taber lysten, men bare fortsætter ufortrødent med at arbejde er "kjempet fint".

Tilbage ved bilerne fulgte den sidste bedømmelse. 1. præmie med meget fin bedømmelse, og HP pga. det meget fine arbejde ved tab af sporet. Kommentarerne var "En hund som jobber intenst hele sporet igjennem. Fantastisk til at holde koncentrationen oppe å har et serdeles godt gjemytt"

Slut på en dejlig ferie, og slut på nogle dejlige oplevelser med vores fantastiske hund, rejste vi hjem dagen efter – velvidende, at vi havde fået sat Ridgebacken på det norske landkort, som en særdeles velegnet blod- og fersksporhund.

Som et lille kuriosum er vi efterfølgende blevet inviteret til at blive medlem af den lokale Elkhunde-klub, ligesom vi er blevet inviteret med på elgjagt til efteråret.

